

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dept
0032 Oslo

Markop 5.3.2012

Høringsuttalelse vedr. Nussir søknad om tillatelse til drift av kobbergruve i Kvalsund, Finnmark (2010/397)

Det synes som utbygger har valgt minste motstands vei og delvis utelater eller iverksetter utilstrekkelige utredninger kun for å tilfredsstille myndighetenes krav. Vi er bekymret i forhold til dette og ber at Klif stiller krav om at følgende momenter blir utredet på en uavhengig og faglig anerkjent måte før behandling av Nussirs søknad.

- Det må stilles krav om å utrede land deponi i flere alternativer.
Ut fra vår vurdering har Nussir utarbeidet et meget ugunstig forslag til landdeponi, dette har vi påpekt i "forslag til konsekvensutredning". Kan synes som at det dyreste og mest ugunstige alternativet er valgt nettopp for og prismessig favorisere et sjødeponi. Vi ber om at det utredes alternativer til å "deponere" gruveavgangen i fjorden, rensing, andre bruksområder, ofre et fiskevann eller et dalføre med kontrollert avrenning, tilbakefylling med mellomdeponering i gamle dagbrudd/gruveganger, eller en kombinasjon av disse.
I 2008 foretok Akvaplan-niva AS en resipientundersøkelse av det gamle deponiområdet etter Folldal Verk AS 1972 - 1978, resultatet er bekymringsverdig siden undersøkelsen viser Klasse II – Moderat forurenset og Klasse III – Markert forurenset av Cu selv 30 år etter at driften opphørte.
- Deponi i sjø og på land bør gjennomgås av en uavhengig tredjepart.
Det er bemerkelsesverdig at den siste Klif rapporten som omhandler erfaringer fra land og sjødeponier i Norge og globalt ikke omhandler erfaringer fra Repparfjorden, fra før og etter "Folldal tiden" 1972 – 1978 hvor det ble deponert 3 mill tonn, nå skal vi i første omgang deponere 30 mill tonn, 10 ganger mer. Hva med erfaringene fra Bøkfjorden, der har gruveselskapene "deponert" avgangsmasser "under full overvåking" i et sjødeponi som har medført forurensning av hele Bøkfjorden og delvis utover i Varangerfjorden. Det er registrert forekomster som medfører forurensning av, i første omgang, 30 mill. tonn gruveslam inkl. kjemikalier som ikke er eller er bare delvis nedbrytbare. Nussir sier i sin søknad at fremtidig avgang vil inneholde 0,05 %

Cu, noe som ved et volum på 30 000 000 tonn gir 1500 tonn Cu – en betydelig tungmetallforurensning betraktelig større enn gamle Folldal Verk AS fra 1972 – 1978. Gruveselskapet har tidligere reklamert med 30-60 års drift. Ut fra det som er opplyst i dag tar de høyde for å ta ut ca. 2 mill. tonn i året, dvs. 10-15 års drift. Vi kan ikke "ta sjansen" på at dette går bra slik at vi ender opp med en død fjord etter noen års gruvedrift når vi har en evigvarende ressurs, som det er økende etterspørsel etter vandrende rundt i Repparfjorden.

Her MÅ føre var prinsippet komme til anvendelse!

- Varig verna laksefjord og de restriksjoner dette medfører.

Er det dispensasjonsmuligheter sett i relasjon til at dette er lovfestet vern av den nordatlantiske villaksen? Vi kan ikke akseptere at vandringsmønsteret til noen få laks, et fåtall sjøørreter og noen få skjørøyer i noen få måneder skal danne grunnlaget for om bestanden blir påvirket eller ikke. Fangststatistikken til Vest Finnmark Jeger og fiskerforbund for Repparfjordelva fra 1971 til 1991 viser noe annet.

Hva med laksen som beiter inne i fjorden på høsten og frem til jul, det har fra gammelt av vært en tradisjon å fiske laks til eget bruk i førjulstiden.

Vi er kjent med at dette førjulsfisket fisket fortsatt eksisterer men nå i et mer beskjedent omfang og kvantum.

- Vi kan ikke akseptere at Repparfjorden som gytefjord og oppvekstfjord for en rekke arter, deriblant kysttorsk, Norsk vårgytende sild, hyse samt en rekke bunnfisk blir forringet uten noen form for konsekvensutredning annet enn et intervju med et par tilårskommende fiskere. Nevner også at fjorden er meget strengt regulert mht. til fiske. Fiskerinæringen har vært gjennom store reguleringer de senere år for vern av kysttorsk, her kan nevnes bla. Snurrevad forbud innenfor grunn linjen mm. Disse tiltakene har fiskerinæringen måtte akseptere for gjenoppbygging av våre kystnære bestander, tiltakene har spesielt rammet den mindre kyst flåte.

Bestanden av norsk kysttorsk har i følge havforskerne avtatt sammenhengende siden 1994. Fiskeri- og kystdepartementet innførte lovpålagte vernetiltak for å begrense yrkesfiske og fritidsfiske av norsk kysttorsk gjeldende fra 1. mai 2004, vernetiltakene videreføres og skal styrkes fra 2011. Det er iverksatt ytterligere innskjerpinger fra 1. jan 2012.

De siste årene har det på vårparten vært et godt torskefiske i og langs kysten rett utenfor Repparfjorden, vi kan ikke risikere at dette fisket etter bla. kysttorsk skal forringes eller på sikt forsvinner som følge av gruvedrift/sjødeponi.

Vi kan ikke akseptere at bergverksindustrien skal komme inn å rasere de evigvarende ressursene vi har vernet om i årtier, et vern som har vært lovpålagt siden 2004.

Dette bør ha en ikke uvesentlig betydning for de beslutninger som skal tas.

- Siden det ikke foreligger noen utredning av konsekvensene for hvitfisk (marin fisk) må en slik utredning foreligge før søknad kan behandles. Denne utredningen bør utføres av en uavhengig anerkjent forskningsinstans med rett kompetanse, eks. Havforskningsinstituttet.

Følgende momenter må utredes:

- Hele fjordens marine fauna – arts mangfold
 - Estimere gytebestander og kvantum
 - Kartlegge gyteområder inkl. klekke, larve og yngelområder.
 - Hvor mye genererer gytingen i Repparfjorden av fiskbart kvantum utenom fjorden, vi snakker her om kysttorsk som gyter, beiter og vandrer ut av fjorden for så å bli fisket andre steder på Finnmarkskysten.
 - Konsekvenser ved sveveskyer og partikkelspredning samt hvordan dette innvirker på fritt flytende plankton, rogn og yngel
 - Konsekvensene ved nedslamming av bunnfauna over store områder
 - Kartlegge og modellere strømsystemer i fjorden. Repparfjorden har et unikt strømsystem med kraftige jet strømmer fra Kvalsundet og Samuelsundet som setter hele fjordens vannmasser i rotasjon. Det er også meget sterke overflatestrømmer i fjorden, spesielt ved vindretninger som feller ut fjorden samt ved isgang og stor vannføring i Repparfjordelva. Disse overflatestrømmene transporterer store mengder vann ut av fjorden og det dannes tilsvarende kraftige erstatningsstrømmer langs bunnen av fjorden som går helt inn til fjordbunnen før vannmassene blir returnert ut igjen med overflatestrømmene.
- Bergverksindustrien i Norge har ligget brakk i 20-30 år. I disse årene har staten brukt betydelige midler på å rydde opp i gamle miljøsynder fra bergverksindustrien, eks. Løken, Sulitjelma, Folldal/Hjerkin, Røros m.fl. Skal vi i Norge starte en ny bergverksepoke med å gjenta de samme syndene. Skal en evigvarende ressurs som vi har vernet om i årtier ofres og skal sjødeponi bli den nye malen for fremtidig gruvedrift i Miljøstaten Norge. Kun 14 % av landarealet i Norge er utforsket i forhold til mineralforekomster, de tillatelser som blir gitt i Repparfjorden vil også bli retningsgivende for etablering av nye gruvesamfunn langs kysten etter hvert som nye forekomster blir avdekket.

I tillegg til bekymringsmeldinger fra fagmiljøer og miljøvernorganisasjoner er det også er et bredt internasjonalt engasjement med FN i spissen for å redusere/stanse bruk av sjødeponi fra gruvedrift. Det vil kunne gi svært negative signaler globalt dersom Norge samtidig starter en ny bergverksepoke med å tillate bruk av sjødeponi.

På bakgrunn av dette samt uklarheter mellom Kvalsund kommunes reguleringsplan (regulert deponiområde) og Nussirs utslippssøknad (omsøkt deponiområde) ser vi

det slik at Nussirs søknad om deponering av avfallsmasser i Repparfjorden ikke kan godkjennes og må derfor avvises.

Referanser:

Fiskeri- og kystdepartementet

Endra vernetiltak for kysttorsk i 2010

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fkd/pressesenter/pressemeldinger/2010/endra-verneltak-for-kysttorsk-i-2010.html?id=613460>

Fiskeri- og kystdepartementet

Strengere vernetiltak for kysttorsk - Følgende vernetiltak iverksettes fra 1. jan 2012

<http://www.fiskeridir.no/fiske-og-fangst/aktuelt/2010/0910/strengere-verneltak-for-kysttorsk>

Fiskeri- og kystdepartementet

Regulering av fisket etter torsk, sei og hyse nord for 62 N i 2011

<http://www.regjeringen.no/nn/dep/fkd/pressesenter/pressemeldinger/2010/regulering-av-fisket-etter-torsk-sei-og-.html?id=629556> -> Kysttorskevern

Justis- og politidepartementet - NOU 2001:34 Del 8 2.2 Forholdene inne i Repparfjorden

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/id/dok/nouer/2001/nou-2001-34/45.html?id=379901>

Med hilsen

for fastboende og brukere av fritidseiendommer
i Fægfjord og Markop m/omegn

Jørgen Kleivan

Skiveien 25

9600 Hammerfest

jkleivan@online.no

Tlf. 481 34 774